

Brobacka

Välkommen till Brobacka

Brobacka naturreservat innehåller ett av landets mäktigaste jättegrytsfält, med ett fyrtiotal ursvarvningar, där Storgrytan med sina 18 meter i diameter dominerar.

I reservatet ingår även flera andra sevärdheter, så som ekhagen med årlig slåtter, den milsvida utsikten från bergstopparna, ett rikt fågelliv med bland annat fiskgjuse, korp och sträckande vårfåglar, samt en skalgrusbank vid Åsjöns strand. Bland lindarna på kullen i reservatets södra del finns en minnessten över slaget mot danskarna vid Brobacka 1566 i Nordiska sjuårskriget.

Mitt emot jättegrytsfältet tvärs över sjön ligger den sägenomspunna klipphyllan Brudsängen, som nås via en smal öppning i berget, det s.k. Nålsögat.

Enligt sägnen bodde jätten Åland i skogarna runt Brobacka. Eftersom han kände sig ensam tog han en kväll en älva till fånga och spärrade in henne på Brudsängen. Älvan blev dock så olycklig att hon kastade sig ned för stupet och försvann i vattnet. Sedan dess har jätten inte synts till.

Reservatet är 17 hektar stort och ägs av Väst kuststiftelsen.

Honungsvaxskivling,
Hygrocybe reidii

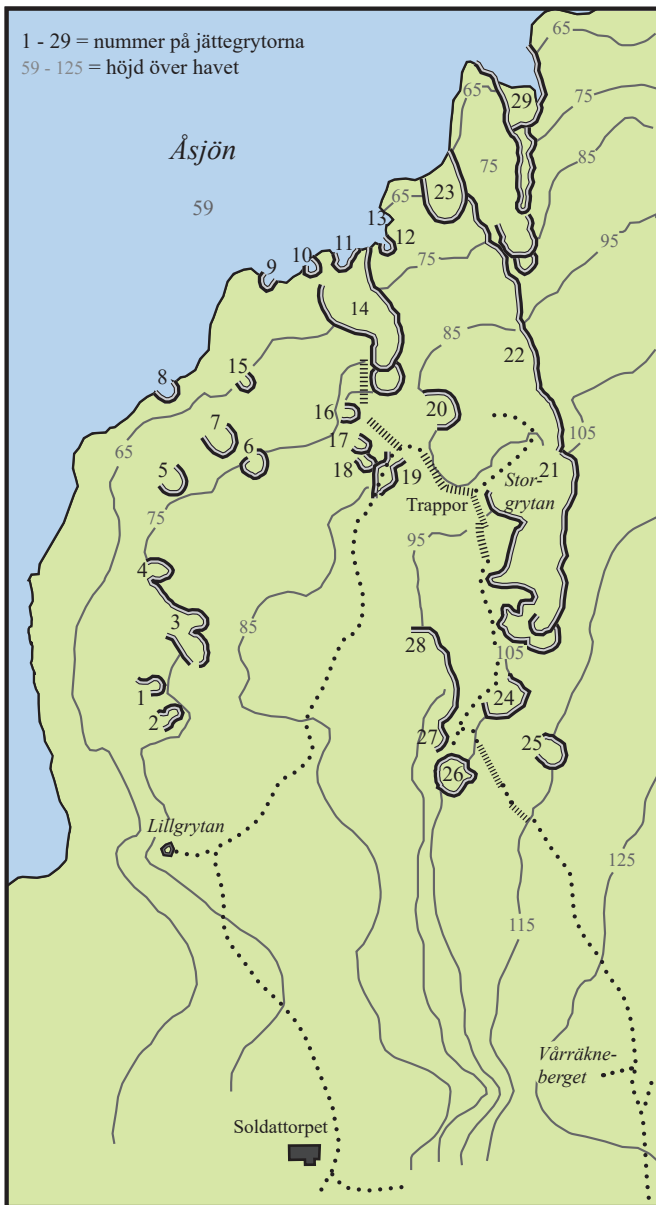
Sexfläckig bastardsvärmare,
Zygaena filipendulae,
på ängsvädd, *Succisa pratensis*.

Jättegrytorna i Brobacka

En geologisk sevärdhet

Vid inlandsisens tillbakagång för 11-12 000 år sedan, inträffade ett uppehåll i avsmältnings-skedet. Mjörn utgjorde en isfri havsvik medan Antenområdet i norr fortfarande var täckt av stora ismassor.

Höjderna Risveden och Lärkeskog styrde in smältvattnet mot Brobackasundet. Den smala dalgångens höga bergväggar fick vattenmassorna att tryckas ihop och forsa fram med hög hastighet och under högt tryck. Stora mängder grus och sten fördes med, som tillsammans med vattnet slipade och nötte berggrunden. På sina ställen uppstod virvlar som formade urgröppningar i berget, så kallade jättegrytor.

De flesta av det trettiotal jättegrytor som finns upptagna på kartan i foldern är halva grytor, så kallade kolkbäcken. Några av grytorna har en långdragen form och utgör hela jättegryts-komplex. Ofta har grytorna imponerande dimensioner. Storgrytan ingår i ett 35 meter långt grytkomplex och dess huvudkittel är 18 meter i diameter. Lillgrytan mäter endast ca 50 centimeter.

Grytorna befinner sig mellan 59-115 meter över havets nuvarande yta. Den översta grytan ligger ca 6 meter över högsta kustlinjen.

De enorma mängderna sand och grus som sprutade genom Brobackasundet avlagrades runt om i de dåtida havsvikarna och kan idag ses på många platser i landskapet. Sydväst om Brobacka ser man resterna av grustäkten Österäng, numera en bergtäkt. Området vid Östads kyrka utgörs av ett mäktigt grusdelta med dödisgropar, flacka grusåsar och blockrika strandtrasser.

Späd fingerört
Potentilla micrantha

Gryta nr 28

Natur- & kulturstig

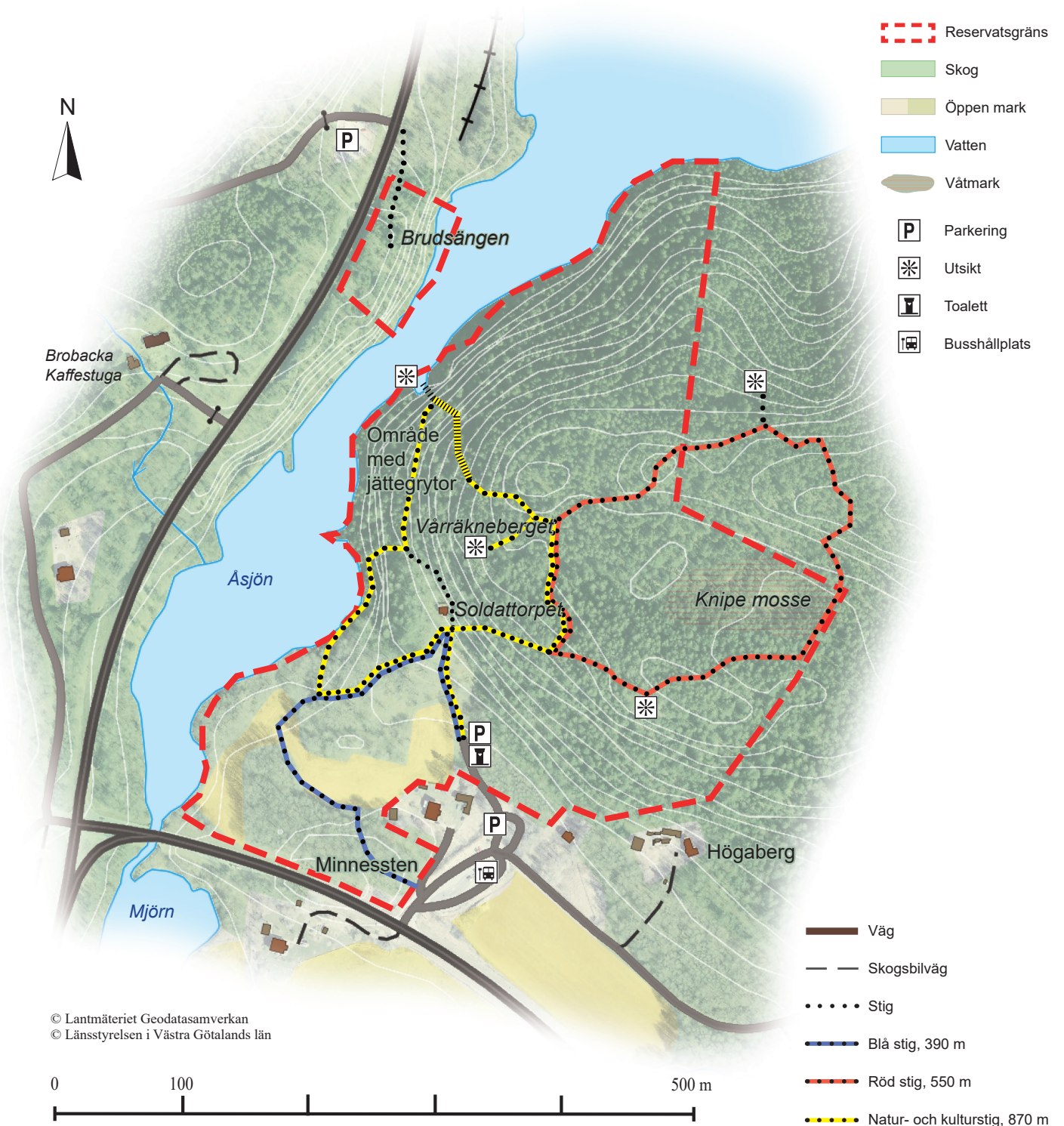
Det finns en natur- och kulturstig du kan följa med skyltar att läsa längs vägen. Stigen är ca 1 km lång och på vissa ställen är det brant. Följ de gula markeringarna förbi soldattorpet, genom den gamla ekhagen, förbi skalgrusbanken och vidare upp i barrskogen med det fascinerande jättegrytsfältet.

Soldattorpet

Soldattorpet

Information om jättegrytorna och omgivande sjöar och skogar, ges i en utställning inrymd i ett litet soldattorpet vid foten av Vårräkneberget i Brobacka. Soldattorpet och dess utställning drivs av Naturskyddsföreningen i Alingsås och har öppet under söndagar från maj till september.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen i Västra Götalands län

- Reservatsgräns
- Skog
- Öppen mark
- Vatten
- Våtmark
- Parkering
- Utsikt
- Toalett
- Busshållplats

- Väg
- Skogsbilväg
- Stig
- Blå stig, 390 m
- Röd stig, 550 m
- Natur- och kulturstig, 870 m

🇬🇧 The Giant's Kettles at Brobacka, Western Sweden

Brobacka is an area with some forty giant's kettles formed during the Ice Age. Large amounts of melt water, sand and gravel from the glaciers squeezed through the narrow gorge that connects up Lake Anten and Lake Mjörn. In places the water swirled around and eroded the rock forming these potholes or kettles. The largest kettle, "Storgrytan" is 18 metres in diameter.

Brobacka also has other attractions, such as the oak wood pasture, the lovely view from the hill tops and a rich bird life. Opposite the area with all the kettles, directly across Lake Åsjön there is a legendary cliff ledge known as the "Bride's Bed", which is reached via a narrow opening in the rock, known as the "Eye of the Needle".

There is an exhibition with more information about the reserve in the Soldier's Croft, which is open on Sundays from May to September.

Korp, *Corvus corax*

Utsikt mot Mjörn

🇩🇪 Brobacka, ein Gletschertopfgebiet in Westschweden

Brobacka ist ein Gebiet mit ca. vierzig Gletschertöpfen aus der Eiszeit. Durch das enge, klippige Sund das die Seen Anten und Mjörn verbindet, wurden gewaltige Schmelzwassermassen, Sand und Kies gepresst. An manchen Stellen bildeten sich Wirbel, die die Aushöhlungen in den Berg schlifften. Der größte Topf, „Storgrytan“ ist 18 Meter im Durchmesser.

In Brobacka gibt es weitere Sehenswürdigkeiten, so wie die Wiese mit Eichen, die schöne Aussicht von den Höhen und eine vielfältige Vogelfauna. Auf der anderen Seite des Sees Åsjön liegt die sagenumwobene Klippe „Das Brautbett“ die durch eine schmale Öffnung, „Das Nadelauge“ im Berg erreicht werden kann.

In der Soldatenhütte, die Sonntags von Mai bis September geöffnet hat, gibt es eine Ausstellung und mehr Informationen über das Naturschutzgebiet.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Läge

Brobacka naturreservat, med ett av landets mäktigaste jättegrytfält, ligger 9 km från Alingsås, vid väg 180. Vägskylt 250 meter från Brobackakrysset mot Alingsås. Busshållplats: Brobacka korsväg.

Väst kuststiftelsen
Naturvård & Friluftsliv

Länsstyrelsen
Västra Götaland

I samarbete med Västra Götalandsregionen.

Text: Stellan Andersson
Översättningar: Vikki Bengtsson och Christina Claesson
Illustrationer: Christina Claesson
Omarbetad 2022.